UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Ad senatusconsul. Velleia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

LEX VI.

1 ☞ Filij appellatione facta a lege venit nepos ex interpꝛetatione extenſiua.

SI filius tuus. Hec exceptio tuetur patrem conuentum actione de pecu
1 lio. Item appellatio † filij facta a lege poꝛrigitur ad nepotes.h.d. Simile habes in l.filium habeo.ff.eo. Et aduerte, quia lex dicit,poꝛrigitur,quaſi dicat quod hoc eſt ex interpꝛetatione,extenſiua, non quod compꝛehendatur ex pꝛopꝛia ſignificatione. Dixi in l.liberoꝛum.ff.de verb.ſig.⁊ ff.de libe.⁊ poſthu.l.Gallus.§.j.

LEX VII.

1 ☞ Ratihabitio retro trahitur,⁊ mandato comparatur.
2 Artifex accipiens pecuniam mutuo,in dubio videtur accipere occaſione ſue artis.
3 Si paterfamilias accipiens pecuniam mutuo,quando in dubio videatur accepiſſe pꝛo familia nutrienda,⁊ num.7.⁊ num.8.

SI filiusfa.citra patris. Ratihabitio ſequens ſicut voluntas pꝛecedens,impedit exceptionẽ Macedoniani. Item pꝛeſumitur,militem mutuum,ꝙ accepit, in cauſa
1 militie accipere.h.d. ¶ † No.ratihabitionem retro trahi,⁊ mandato equiparari.Contra de acqui.here.l.ſi quis mihi bona.§.iuſſum. ſol.bꝛeuiter vt intelligas ll.in gl.alle. Quandoque conſenſus alicuius requiritur certo tempoꝛe limitato,⁊ tunc ratihabitio ſequens nil operatur.d.§.iuſſum.⁊ l.obligari.§.tutoꝛ.ff.de auth.tut.⁊ l.quid ergo.in pꝛin.ff.de his qui no.infa.Quandoque conſenſus alicuius requiritur certus,intra certum tempus,⁊ tunc ratihabitio ſequẽs ſufficit,dum tamen adueniat intra illud tempus, vt d.l.bonoꝛum. rem ra.ha.⁊ l.j.de appel.reci. Quandoque conſenſus alicuius requiritur nullo tempoꝛe limitato, tunc habent locum ratihabitionem retro trahi,⁊ mandato comparari.de qua per Dy.in c.ratihabitio.de reg.iur.in vj. Multa dixi in d.l.bonoꝛũ.rem ra.ha. ¶ Que ro,an pater poſſit habere ratum inuito filio.Dic vt in glo. ¶ Ue
2 nio ad fi.ex quo nota antequam intrem gl. † quod ſi artifex accipit pecuniam mutuo in dubio videtur accipere cauſa artis ſue.quod
3 eſt multum not. ¶ Item facit,paterfam.† accipit pecuniã mutuo, poſtea reperitur emere frumenta pꝛo nutrienda familia ſua,quod
a in dubio[a] videtur recepiſſe mutuũ pꝛo illa emptione facienda. Ad
4 hoc optime j.de pig.l.fi.⁊ ibi dicam aliquid. ¶ Querit gl.vtrũ † exceptioni Macedoniani poſſit renunciari. Et determinat ꝙ non, quando exceptio non inducitur pꝛincipaliter in fauoꝛem alicuius, ſed in alicuius odium non poteſt ei renunciari, ⁊ ideo exceptioni excommunica. vel banni, renunciari non poſſet, ⁊ ſimilium. Item
5 aduerte,† quia gloſſ.loquitur multum obſcure,inquit enim,an ipſe filius poſſet renunciare,nam ipſe idem factus ſui iuris renunciare poſſet,vt l.ij.s.eod.Item ⁊ pater eius poteſt renunciare,vt hac l.⁊ s.l.pꝛoxi.

ADDITIO.

a ¶ Quod in dubio.Adde Alex.de Imo.in conſi.xlvj.circa fin.in v. vol.⁊ pꝛo hoc facit.qꝛ quando res geritur,vel actus factus reperitur,in dubio pꝛeſumitur factus ſecundũ conſuetudinem.l.vel vniuerſoꝛum.ff.de pig.acti.⁊ l.quod ſi nolit.§.qꝛ aſſidua.ff.de edil.edic.

§.Si autem miles. In filio militante ceſſat ſenatuſconſultum Ma
6 cedonianum. ¶ Not.hunc finem valde,⁊ facit † ad hoc in dubio,ꝙ
a quando ſcholaris acceperit pecuniam,videtur eam expendiſſe[a] in cauſas ſcholaſticas neceſſarias. Et per hoc poſſumus dicere ꝙ quando pater accepit pecuniam mutuo tempoꝛe chariſtie, quod in dubio pꝛeſumatur expendiſſe in alimentis ſue familie, ⁊ ſuis. ¶ Et quod in dubio ſi aliquid emit pꝛo ſe, vel pꝛo ſuis, intelligatur illam pecuniam in illam cauſam expendiſſe, ar.optimum, imo quaſi caſus.j.de pig.l.ſi.in pꝛin.⁊c.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Expendiſſe. Modum pꝛobandi pecuniam, in talem cauſam expenſam,vide que no.Bar.in l.que ſub condi.ff.de condi. inſti.⁊ quod ipſe no.in l.ſi.C.de iur.delib.⁊ dictum Bart.hic alegat Bal.in l.Macedoniani.s.eo.per iſtum. §. quod mater non pꝛeſumitur expendiſſe pecunias mutuatas in mercimonijs. ⁊ in mercatoꝛe,filiofa.ceſſat hoc ſenatuſcon.ſecundum Bal.ibi.⁊ vide Bald. ibi ſi ſtatutum dicit quod non poſſit contrahi cum filiofa. niſi ſit mercatoꝛ.pone quod mercatur, ⁊ non contrahit in cauſa mercantie,⁊ ad Bar.hic adde que no.Bar.in l.ſi pꝛedium.j.de pꝛed.min. Bart.in l.ſi ventri.§.fi.de pꝛiuileg.cred. ¶ ADDE Qualiter pꝛobetur,quod pecunia fuerit expẽſa in cauſa in qua fuit recepta Pe. de anc.conſ.vlt.⁊ inquantum in apoſtilla ponitur de ſtatuto quod non poſſit contrahi cum filiofami.niſi in cauſa mercantie, vide Pe. de Ancha.conſil.ccccj.

a Ad ſenatuſcon.Velleia. Rubr. XXIX.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Uelleianum.Circa hanc materiam Uelleiani,vide Roma.ſingulari cccxxiij.incip.tu ſay.vbi ponit an ſi conſeruo mulierem indemnem,tũc iuuetur Uelleiano. Itẽ non pꝛocedit pꝛohibitio Uelleiani quando in cauſa ſua intercedit. Uide exemplũ per textum,⁊ ibi Iaſ.in l.de die.§.j.ff.qui ſatiſ.cog. An autem poſſit renunciare Uelleiano,⁊ an credatur notario dicẽti ſe certioꝛaſſe mulierem, vide ad Bart.in l.ſi.ff.eo. Item an valeat renunciatio, ⁊ an requiratur certioꝛatio,vide Alex.in l.in repudianda.ff.de acq.he.

LEX I.

MUlieribus. Ad euidẽtiam totius titu. debes ſcire quod ſenatuſc.
a Uelleianum habet[a] tria remedia. Unum remedium excluſoꝛium, per ꝙ mulieres intercedentes ab obligationibus eximuntur. Aliud eſt remedium reſtitutoꝛium, per quod muliere ſubducta de medio actio reſtituitur in veterem debitoꝛem. Tertium remedium eſt inſtitutoꝛiũ, per quod actio inſtituitur de nouo in eum , qui debebat eſſe debitoꝛ, pꝛo quo mulier obligationem ſuſcepit. De pꝛimo remedio loquuntur quaſi omnes leges huius titul.de duob.vltimis mentio in l.ſi paternam.⁊ in aliquibus alijs.j.eod.tit.⁊c.

ADDITIO.

a IO. FR. RV. ¶ Tria remedia.Adde Paul.de Caſt.hic,q̃ addit quartum,ſcilicet repetitoꝛium.

ALIA LECTVRA.

2 ☞ In contrahente cum muliere,an requiratur ſcientia.
3 Statutum puniens contrahentem cum foꝛenſi, an requirat ſcientiam.
4 Uelleiano renunciatur,⁊ quot remedia habeat.

MUlieribus. Mulieribus intercedentibus,non donantib. ſuccurritur Uelleiano.
1 † h.d. ¶ Ex hoc pꝛin.cum dua.glo.hic poſitis no.quinque
2 modos intercedendi,vide tex.⁊ gl. ¶ Secundo not.ꝙ † requiritur ſcientia eius,qui cum muliere cõtraxit. Ad iſtud op.de l.vir vxoꝛi. circa pꝛinc.ff.eod.Huius timoꝛe glo.hic diſtinguit,vide eam.Et in iſtis duobus vltimis,ſcilicet quando vterque ignoꝛat, vel quando mulier ſcit, ⁊ creditoꝛ ignoꝛat, intellige ſi creditoꝛi poteſt aliquid imputari,quia magis ſolicitus eſſe debuit.d.l.vir vxoꝛi.in pꝛin.Et
3 no materiam † iſtam ad infinita. dicit ſtatutum, ſi quis contrahit cum foꝛenſi,certe debet intelligi de eo qui ſcit,vel ſcire debet ſe con
4 trahere cum foꝛenſi.facit.s.tit.j.l.j. ¶ Querit gl.† vtrum Uelleiano poſſit renunciari,⁊ determinat quod ſic,dicam in l.ſi.j.eo.

LEX II.

FRuſtra. Uelleianum non ſubuenit mulieri, quę obligat pꝛincipaliter,vel in effectu.h.d.

LEX III.

SI cum ipſe. Mater intercedens pꝛo filio iuuatur Uelleiano, ſiue ſe, ſiue res ſuas obliget, pꝛo alio non,cum pecuniam ſoluit ab initio, hoc dicit.Glo.opponit ⁊ ſoluit.

LEX V.

1 ☞ Patiens rem ſuam obligari,quando videatur conſentire.

SI ſine. Tres caſus ponit.Pꝛimo quãdo non conſentit. Secundo quãdo conſentit. Tertio quando decipit.Et bꝛeuiter hoc intendit. Si mulier pignoꝛi non conſentit,iuuatur ipſo iure,ſi decipit,nullo modo. ¶ Nota ſecũdum gl.quod qui patitur rem ſuam obligari,videtur cõſentire. Contra.ff.de pig.act.
1 l.Caius.† Dicit gol.aliud in venditione,aliud in pignoꝛe,quia res mea obligari non poteſt me inuito,ſed vẽdi ſic, vnde in obligatione contradicendo poteram impedire, ſecus in venditione.doctoꝛes noſtri hoc repꝛobant, ⁊ dicunt idem eſſe in obligatione ꝙ in venditione. Nam ille qui eſt pꝛeſens, ⁊ patitur, non videtur conſentire. nec obſt.hec lex,qꝛ hic volebat decipere,vt tex.dicit.⁊ ratio per gl. aſſignata non eſt bona,qꝛ ita poteſt conſtitui obligatio in perſona ex contractu pignoꝛis,ſuper re aliena,vt l.tutoꝛ.§.cõtraria.de pig. actio.ſic in venditione,quatenus ad ius reale in pꝛeiudiciũ domini,non poteſt aliquid fieri,neqʒ per venditionem,neqʒ per pignus.

LEX VI.

SI mater. Si pꝛomittatur indemnitas debitoꝛi, ceſſat Uelleianum,ſecus ſi creditoꝛi, hoc dicit.

LEX VII.

SI ſciens. Uelleianum iuuat mulierẽ, ⁊ heredem eius ab hypothecaria, ⁊ venditionem pignoꝛis facit non valere.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

LEX VIII.

SI paternam. Hec eſt bona l. No. ex iſto prin-
cipio, quod licet plures fideiuſ-
ſores fideiubendo ſimpliciter teneantur inſolidum, vt §. ſi
plures. inſtit. de fideiuſ. l. non recte. j. eo tit. tamen quando alio mo-
do intercedunt obligationem ſuſcipiendo in ſe, quilibet tenetur in
virilem, niſi aliud ſit actum. hic eſt caſus hic, ꝛc.

ALIA LECTVRA.

SI paternam. [a]Plures ſuſcipientes in ſe obli-
gationem alterius, obligãtur, in
viriles quatenus mulier per Velleianum iuuatur, eatenus
ad primum debitorem actio reſtituitur. h. d. ¶ Ad euidentiam eſt
ſciendum, quod velleianum habet tria remedia. Excluſorium, re-
ſtitutorium. hec lex dicit de duobus primis. De tertio videbitis in l.
ſi vxor. ¶ Oppon. ad iſtam hic innuit, quod iſti filij tenebantur in
viriles. Contra inſt. de fideiuſſor. §. ſi plures. j. de fideiuſſor. l. non re-
cte. Solu. ꝛ hec eſt vera ibi quando fideiubent, hic quando in ſe
obligationem ſuſcipiunt principaliter.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si paternam. Not. gl. ꝛ ibi Bar. in l. ſi Titius. de fid. ꝛ
Barto. in l. non recte. plene in l. eandem. in v. queſtione. de duo. reis.

LEX IX.

QVamuis. Mulier ſoluens per errorem, per vel-
leianum repetit. h. d.

LEX X.

SI aduerſarius. Mulier principaliter cõ-
trahens, non iuuatur vel-
leiano, ſecus ſi pro alio contrahendo ab initio ſe obliga-
uit. hoc dicit.

LEX XI.

ETiam. Remittere pignora, non eſt intercedere. hoc
dicit.

LEX XII.

SI dotare. Nota quod in dote mulier iuuatur vel-
leiano. hoc dicit.

LEX XIII.

SI fenebris. Quando fit interceſſio, inſpicitur
initium non euentus. ¶ Opp. de
l. Seia. §. fin. ff. eo. glo. ſoluit multis modis. Tene vltimam,
quam tenent omnes docto.

LEX XIIII.

MVlierem. Hec exceptio tranſit ad fideiuſſorem,
ꝛ etiam ad mãdatorem. hoc dicit. cum
l. ſequenti.

LEX XVI.

SI mulier alienam. Muliere ſubducta
de medio per velle-
ianum in veterem debitorem actio reſtituitur. hoc dicit.

LEX XVII.

SI cum pater. Vbi eſt locus exceptioni fictio-
nis non habet locum velleia-
num. hoc dicit.

LEX XVIII.

FEminis. Mulier intercedens, nõ iuuatur, ſi de-
dicit. hoc dicit.

LEX XIX.

CVm ad eas. Si mulier ab initio debtricem ſe
conſtituit vel alieno iuuatur. hoc
dicit.

LEX XX.

1 ☞ Priuilegium perſonale, trahitur ad heredes pro tempore pre-
terito pro quo eſt facta executio.

HEredes. Beneficium perſonale tranſit ad he-
redes. h. d. ¶ Opp. vt l. in omnib. de
regu. iur. Solu. dicit Dyn. in ca. priuilegium perſonale.
de regul. iur. in vj. quod hic perſona non eſt cauſa pro-
s xima priuilegij. ibi ſecus. Vel potes dicere[a] ꝛ melius, † priuilegium
1 perſonale non tranſit ad heredes pro futuro tempore, ſed pro pre-
terito, quo facta eſt executio tranſit ad heredes, vt dicemus in l.
quia tale. ff. ſolu. matri. ſed Velleianum ab ipſo initio trahit ſecum
executionem, vt faciat mulierem tutam, vt l. ſi vxor. ſ. eod. merito
tranſit ad heredes.

ADDITIO

a ¶ Vel potes dicere. Adde ꝛ vide Bar. aliter ꝛ copioſius loquen-
tem in l. j. ff. de conſtit. Prin. ꝛ in l. quia tale. ff. ſol. matr. ꝛ vtrobique
vide latiſſime per do. Alex. ꝛ Moder.

LEX XXI.

1 ☞ Mulier quando poſſit renunciare iuri hypothece.

2 Renunciatio facta per mulierem iuri hypothece, non extenditur
ad alias perſonas. ꝛ nu. 4.

3 Mulier agens contra tertios poſſeſſores, an excludatur actione
cedendarum. ꝛ nu. 9.

a **IVbemus.** [a]Mulier poteſt renũciare iuri hypo-
thecaruz que renunciatio non exten-
b ditur ad alias res, vel perſonas, [b]quam ad eas quibus eſt
1 facta renunciato. h. d. hec l. no. ¶ No. quod† mulier poteſt renun-
ciare iuri hypothece. Contra ff. eo. l. vir vxori. §. j. Soluit gl. ibi mul-
tipliciter. Tu dic ſecundum Jac. de Are. quod illa eſt vera ſolutio
quia hic renunciauit iuri hypothecaruz, ibi vero non renunciauit
c ſed marito obliganti res ſibi obligatas cõſenſit. [c]a ſimili. ſicut mu-
lier poteſt propriaz rem vendere, non autem vendenti conſentire,
ita poteſt iurib. hypothece renunciare, non autẽ obligationi con-
2 tire. ¶ † Op. quod iſta renunciatio facta iuri hypothece preiudi-
cet quo ad omnes, vt ff. qui. mo. pig. vel hyp. ſol. l. Paulus. in princ.
l. creditor. §. ſi tecum. ff. qui pot. in pig. hab. Sol. Speciale eſt in mu-
liere, vt eius renunciatio non extẽdatur ad alias perſoñas, vt hic
d vides. ¶ Opp. quando mulier[d] agit contra poſſeſſores, † aliarum
3 rerum, hypothecaria cogitur eis cedere actionem perſonalem, ꝛ
hypothecariam in bonis viri. l. mulier. ff. qui pot. in pig. hab. ꝛ d. l.
Paulus. §. j. quib. mo. pig. vt hypo. ſol. Sed iſta mulier non poteſt
cedere, quia in quibuſdam reb. renunciauit, ergo repellitur excep-
tione cedendarum actionum. l. ſtichum. §. ſi mãdato. ff. de ſol. Sol.
dicunt doct. quod iſta exceptione mulier non repellitur, quia ille
contra quem mulier agit, non cõtraxit pretextu obligationis mu-
lieris. Iſta opi. probatur in ſimili, ſecundum vnam lec. in l. ſi ſtipu-
latus. §. j. ꝛ de fideiuſſo. ꝛ l. ſi Titius, ꝛ Seia. eo. ti. Vltimo ſcias, [e]ꝛ
4 perpetuo tenementi, quod† doc. noſtri intelligunt hanc leg. quan-
do maritus in alijs rebus remanet ſoluẽdo. ſinautem non remane-
ret ſoluendo, talis renunciatio mulieris non preiudicaret. Ratio,
quia quando maritus remanet ſoluendo, renunciatio hypothece
non continet donationem, vt ſ. eo. l. etiam. ff. que in frau. cre. l. ſi pi-
gnus. ſed quando maritus non eſſet alias ſoluendo, cõtineret do-
nationem. Preterea, quando maritus non eſſet alias ſoluẽdo mu-
f lier per hanc renunciationem eſſet obligata non agere[f]. Nam ex
pacto liberatorio quis obligatur ad non agendum, vt l. vbi pa-
ctum. ſ. de tranſ. ꝛ l. ſi vnus. §. pactus ne peteret. ꝛ ibi not. ff. de pa.
ſed mulier pro viro nullo modo poteſt obligari, vt in auth. ſi qua
mulier. j. eo. ergo talis renũciatio non valet. hoc tenet Ja. de Are.
in l. meuia. §. fi. ff. ſol. ma. ꝛ Dy. ff. que in frau. cre. l. ſi pignus. ꝛ Ja. de
g Bel. in auth. vt immobilia ante nup. do. ¶ Vltimo ne poſſes[g] er-
5 rare, intellige iſtam l. quando mulier† renunciauit iuri hypothece
ſimpliciter. ſecus ſi renunciauit iuri hypothecarum, ꝛ fuit confeſ-
ſa, quod pretium ad eam peruenit. tunc enim tanquam ſi eſſet ſolu-
tum forte preiudicaret quo ad omnes, vt l. vir vxori. §. j. ff. eo. quod
tamen non intelligo verum ſimpliciter, ſed cum diſtinctione illaſ,
quam gl. tangit, ꝛ ego dixi vobis. ff. ſol. mat. l. ij. circa prin. que gl. di-
cit. an per ſolutionem factam conſtante ma. contingat liberatio vi-
ro. Non ſunt hic alia. ꝛc.

ADDITIONES.

a Jubemus. ¶ Pro concordia. Aduerte, quod Bart. vult in hac l.
iubemus. ꝙ ſi mulier conſentit alienationi ſibi preiudicat in iuri-
bus hypothecarum. Contrarius videtur ſibi in l. ij. §. voluntatem.
in fi. ff. ſolu. mat. Sol. d. Alex. hic in apoſti. quod debent intelligi, ꝛ
declarari hic ſecundum determinationem in d. §. volũtatem, vt lo-
quatur patre mortuo, ſecus quando eſſet viuus. ꝛ ita intelligatur
in d. §. voluntatem.

b ALEX. ¶ Res vel perſonas. Adde bonum tex. ſecundum vnam
lec. in l. ſi actione. ꝛ ibi Bal. pulchre. ſ. de pac.

c ALEX. ¶ Conſenſit. Et hanc legem intellige in muliere ſui iuris
ſecus ſi eſſet filiafa. quia tunc non faceret preiudicium patri, nec ſi-
bi donec fuerit ſui iuris per id quod leg. ꝛ no. in l. ij. §. quod ſi in pa-
tris. ſol. ma. vbi Imo. ꝛ Bart. in §. voluntatem. ea. l. ADDE Quã-
do mulier renunciauit hypothece, ꝛ iurauit qualiter ei ſuccurrat,
Ab. pulchre conſ. viij. lib. ij. an repellatur exceptione cedendarum
cum conſenſit viro alienanti, vide Fede. conſil. ccxliiij. vide etiam
Ro. conſi. cxl.

d ALEX. ¶ Op. quãdo mulier. Et adde iſtis no. per Bal. in l. etiã.
ſ. eo. qui querit quid in generali renunciatione hypothecarũ ſuo-
rum iurium, quia illa ſunt extendenda ad omnes contractus, ꝛ ibi
querit an valeat pactum a muliere dante dotem quod res viri nõ
ſint obligate, ꝛ ibi tenet poſt Pet. ꝛ Cy. quod in reb. ſpecialiter o-
bligatis pro dote, non valeat renunciatio niſi ſeruata forma auth.
ſiue a me. j. eo. quod limitatur, niſi ſit omnium. Ad quod vide eun-
dem bal. ea. auth. ſiue a me.

e ALEX. ¶ Vltimo ſcias. Et ibi vide bar. in l. maritus. de intelle-
ctu hui9 l. no. in c. peruenit. de empt. ꝛ ven. Hoc modo intellige hic
gl. dummodo non interueniat iuramentum, vt no. in c. cũ contin-
gat. cum ſi. de iureiur. ꝛ omnino per bar. in l. fi. ff. eo. ꝛ in proxi. auth.

P.PAV.P. ¶ Ultimo ſcias. Uide Paul.conſi.cc xxix.poſt mediū. alias xxi. Uide omnino practicam Papien.in forma reſponſionis libelli in actione hypothecaria.in verbo,excipere.ad fi.ꝛ circa prin. huius.l.vide Rom.conſi.clxxxviij.ꝛ conſi.cxl.

f P. AV.P. ¶ Non agere. Idem ſequitur Practica Papien.in forma libelli.que agitur pro donatione,in ver.ex cauſa.ad fin.vide Alex.in l.Mevia.§.fundus.ff.ſol.matri.ꝛ ibi etiam dicit quod non procedit hec l.vbi eſſet iuramentum,ꝛ ibi etiam aliam per Imol.ꝛ Paul.de Caſt.

g ALEX. ¶ Ultimo ne poſſes. Et iſta faciunt quod licet tradatur res eſtimata in dotem,ſi alias maritus non eſt ſoluendo, non poſſet alienare,ſecundum Bald.in l.miniſter.ſ.de vſufru.ad quod vide de not.in l.eſtimatis,ſolu.matri.ꝛ an,ꝛ quomodo ſit prouiſio,vide etiam Bald.hic ꝛ Bald.in l.pen.ī.qui bo.ce.poſ. Adde an mulier ſibi preiudicet,quando pretium dicitur ad eam perueniſſe, Paul. de Caſt.conſi.ccxix. Bart.conſil.cxxiiij. Jo.And.in addi.Spec.in tit.de ſol.§.j.verſi.ſed pone vir.

ALIA LECTVRA.

Habemus. Mulier poteſt renunciare iuri hypothece,que renunciatio non porrigitur vltra res, vel perſonas, quibus fuit renunciatum.h.d. ¶ Opp.ff.eo.l.vir vxori.§.j.gl.illa multipliciter ſoluit,vna quod
6 ibi conſenſit,hic renunciauit,hec non eſt vera,q² † conſentire, ꝛ renunciare hypothece eſt idem,vt ī.de remiſ.pig.l.cum te.dicit ergo Iac.de Aret.ibi res obligata obligabatur,ꝛ mulier conſenſit,vnde videt intercedere, hic vendebatur,vel aliter contrahebatur ſuper ea,ſeu alienabatur,ꝛ ideo ſicut mulier poteſt rem ſuam alienare,ꝛ pecuniam pro alio ſoluere,ita poteſt conſentire venditioni,nō
7 obligationi ſecundum eum,ꝛ in hoc reſident docto.† ¶ Secundo opp.qui conſentit alienationi, remittit pignus indiſtincte quo ad omnes.ff.qui pot.in pig.l.credito.§.ſi tecum.l. Paul.§.j.ff.quibus modis pig.vel hypothec.ſol. Sol.ſpeciale eſt in muliere,vt eius renunciatio nō porrigatur vltra perſonas,res,ꝛ contractus,quibus
8 renunciatum eſt,ꝙ eſt not. ¶ † Tertio opp.ille qui agit hypothecaria tenetur cedere actiones priori,vt l.mulier.qui po.in pig.ha.ꝛ l.Paulus.§.j.ff.quib.mod.pig.vel hypoth.ſolu. Sed iſta domina, quando agit hypoth.contra alios, non poterit cedere iura hypothecarū.quib.renunciauit, ꝛ ſic repelletur exceptione cedēdarum, vt l.Stichum.§.ſi mādato.ff.de ſol.Sol.dicunt doctores, contra
9 ria loquuntur quando ille,qui agit hypothecaria,tenetur cedere actiones ſuas priori, quas habet, ſecus ſi eas perdiderit, vt hic. Non ob.§.ſi mand.q² iſte prior conuentus non contraxit contemplatione illius iuris,quod mulier habebat,ideo ſibi imputari non poteſt,ſi non cedit hypothecam,cui renunciauit,ibi ſecus. Iſta ſolutio probatur in l.ſi ſtipulatus.§.j.ff.de fideiuſ.ſecundum vnā lecturam expreſſius eo.tit.in l.ſi Titius.Spec.tangit iſtam queſtionem in tit.de renun.§.j.ꝛ ibi dicit allegando dicta quorundam antiquorum. Aut mulier agit contra aliquem, qui emerat a marito priuſquam ipſa renunciaret,ꝛ tunc obſtat exceptio cedendarum. Aut agit contra eū,qui emit poſt renunciationem,ꝛ videtur emiſſe contēplatione ipſius mulieris,dicens ſi ipſa euinceret,cedat mihi iura ſua,per que recuperabo. Secus in eo qui emit poſtea, qui non poteſt habere reſpectū ad iura hypothecarū, quibus etiam renunciatum,arg.d.l.ſi Titius. ff.de fideiuſſ.ꝛ l.ſi ſtipulatus.§.j.ſecundum vnam lect.ff.de fideiuſ. Item aduertendū,q² doct.intelligunt legem iſtā,quando in bonis viri ſupereſt tantū,ꝙ ſufficiat ad dotē,alias iſta renunciatio non preiudicaret mulieri. Iſtam tenet Dyn.in l.ſi pignus.ff.de his que in frau.cre. Idem Iac.de Aret.in l.Mevia.§.fi.ff.ſol.mat.hoc videtur velle gl.ſ.eo.l.etiā. in j.gl.dum dicit,exceptis his que ſpecialiter pro dote obligantur, de quo videtur caſus in aut.ſiue a me.ī.eo.quam ſtatim legam. De hoc videtur caſus in auth.ſi qua mulier.que cadit ſuper l.ſeq.ꝛ ibi tangam.

AVTHENT.

1 ☞ Res mobilis dotalis,quando poſſit alienari.ꝛ nu.6.
2 Res donata vxori propter nuptias,eſt etiam ei obligata.
3 Mulier per donationem propter nuptias habet actionem in rem.
4 Si mulier iuri hypothece renunciauit, ꝛ confeſſa fuerit pecuniam ad eam perueniſſe,an tunc tollatur actio de dote.
5 Res ineſtimate in dotem date, ſi alienantur, quando competat mulieri actio vtilis.

6 **Siue a me.** a ¶ Oppo.de rei vxo. act.l.j.§. ꝛ cum lex.Solu.Quod dicit hic,de ſecundo conſenſu poſt biennium, ꝙ preiudicat donationi propter nuptias, non debet intelligi repetitum in dote, q² fundus dotalis
b non poteſt alienari,ꝛ iſta eſt bona ſolutio. Alij dicunt,b quod intelligatur de rebus eſtimatis datis in dotem, quod poteſt eſſe verū, quando maritus non eſſet ſoluendo, quo caſu daretur vtilis actio ad illas res, vt ī. de iure dotium. l.in rebus. Alij intelligunt hanc legem in rebus mobilibus,que ſeruando ſeruari poſſunt,ꝛ tūc non deberet eſſe in text,ne quid immobile.alias ſi hoc habetis in donatione propter nuptias,non intelligatis hoc repetitum in dote,ꝛ ſe
1 cundum hanc vltimam ſolutionem vos habetis hic notare, ꝛ nō gl.† ad illud quod conſueuit queri,vtrum res dotalis mobilis poſſit alienari? quoniam l. Iu.non loquitur niſi de fundo dotali. Et de hoc cōſueui vobis dicere in l.j.ff.ſol.ma.tāgitur per Azo.in Sum. de fun.do.ꝛ per gl.de rei vxo.act.§.ꝛ cum lex. Ueritas eſt iſta,ſecundū iſta iura noua,vt diſtinguamus,aut ſunt res mobiles que poſſunt ſeruari,vel non per hanc auth.ꝛ gl.hic poſitam. Idem not. in
c corpore vnde hec ſumitur,ꝛ ibi tenet hoc Iac.de Bel. c hoc enim verbum immobile,hic poſitum,non eſt in corpore,ꝛc.

ADDITIONES.

a P.PAV.P. ¶ Siue a me. Uide circa materiam huius aut.Ba[illegible] in c.peruenit.de emp.ꝛ vend.

b ALEX. ¶ Alij dicunt. Adde no.in c.peruenit.de do.ꝛ iſta limita niſi ſit iuramentum ſecundum Bal.in l.etiam.ſ.eo.ꝛ hic etiam per Bald.ꝛ quomodo donata res propter nuptias poſſit alienari,vide per Imol.in c.cum contingat.de iureiuran.

c ALEX. ¶ Iac.de Bel. Uide Barto.in l.ſi eſtimatis.ꝛ in l.ſi conſtante.ff.ſol.matr.ꝛ no.Bal.in l.ex lapidicinis.ff.de iure do.ꝛ Bal. in l.j.in prin.C.de iure dotium.

ALIA LECTVRA.

Siue a me. Duas partes habet. Prima [illegible]tur in donatione propter nup[illegible] Secunda in dote. Secunda ibi, ꝛ multo magis idem[illegible] ¶ Primo quero quomodo ſe habeat hec aut. ad legem [illegible] Quidam dicunt addendo, quidam dicunt corrigendo, q² [illegible] dicis permittitur ꝙ quis renunciet iuri hypothecarum, hic prohibetur in iſto caſu donatio propter nuptias. ¶ Secundo cum mulier habeat actionem in rem pro donatione nō poteſt [illegible] ſibi obligata.l.neq₃ pignus.ff.de reg.iur. Sol.ſuſtinendo dico ſecun
2 dum docto.† quod licet ſit mulieris,non tamen eſt eius irreuocabiliter. Poteſt enim redire ad virum.ſicut dos ad mulierem.vt l.ſi liberis.ī.de don.ante nup. Ergo pōt eſſe nobis obligata,vt l.in bello.§.ſi quis ſeruum,de cap.ꝛ l.ex ſextāte.§.Latinus.ff.de excep.rei iudica. ¶ Opponitur dicitur hic ſolu.mat.dari actionem mulieri. Contra:q² ſol.mat.donatio propter nuptias reuertitur ad virum, vel heredes eius d.l.ſi liberis. Sol.intellige ſi pactum eſſet appoſitum de lucranda dote,ſecundū gl. ¶ Ultimo no.bene ex iſto prin.
3 †quod per dona.propter nup.habet mulier actionem in rem, ſicut vir pro dote,vt l.doce.ſ.de rei ven. ¶ Not.etiā diligenter,ꝙ renunciatio non nocet mulieri.quando non ſupereſt viro tantum, ꝙ ſufficiat ad dotem,ꝛ ſic intellexi.l.iubemus.ſ.eo.quod intellige,quan
4 do mulier renunciauit ſimpliciter.ſecus ſi fuerit † cōfeſſa ſe partem dotis recepiſſe, tunc enim pro ea parte eſſet facta ſolutio [illegible] vt l.vir vxori.§.j.ff.eo.hoc tamen intelligo ſimpliciter.ſed ſi [illegible]retur aliquis de caſibus, in quibus dos poſſet reſtitui con[illegible] mat.alias licet pecunia ad mulierē perueniret, nō tolleretur [illegible] de dote.niſi. quatenus appareret mulierem eſſe locupletat[illegible] not.in l.ij.circa prin.ff.ſol.mat. Dicam ī.ſi conſtan.ma.dos [illegible] l.j. ¶ Uenio ad ſecundam partem ꝛ oppo.de l.ij.§.ſed cum lex rei vxo.act. Sol. Dicunt quidam, quod iſte verſi. ꝛ multo ma[illegible] refertur ad alienationem prohibitam,nō permiſſam,vnde fun[illegible] dotalis alienari non poſſet, ſecundum formam precedentis [illegible]
5 ꝛ iſta eſt bona,ꝛ vera. Alij dicunt, quod † iſta clauſula loquitur [illegible] rebus datis in dotem eſtimatis, contraria que prohibent alienationem rei dotalis,loquuntur quando fuit data ineſtimata. [illegible] glo.iſtam ꝛ nota.hoc intelligit verum, Iac.de Aret.quando de [illegible]bus viri non poteſt ſatiſfieri mulieri,ꝛ ſic competit ei vtilis actio pro re alienata, vt l.in rebus.ī.de iure do. Ego etiam puto,q[illegible] iſta lect.locum habeat, quando res eſſet eſtimata, hoc acto q[illegible] reddatur res,vel eſtimatio quo caſu poterat olim alienari conſentiente muliere,vt l.ſi eſtimatis.ſol.ma. Hodie vero requiruntur [illegible]lennitates poſite in hac auth.ſecundum iſtam lect.quod not. [illegible]
6 †vero intelligunt iſtam legem in rebus mobilibus datis in dote que ſeruando ſeruari non poſſunt,quod eſt no,nam de iure Digeſtorum ꝛ Codicis ſolummodo alienatio fundi eſt prohibita, [illegible] autem alienatio rei mobilis quantumcunque ſeruari,ꝛc. ſecūdum Azo.in Sum.de fun.do.ꝛ glo.tangit.in l.j.§.ꝛ cum lex.ī.de rei v[illegible] act.probatur ī.de iure dot.l.iij.hodie vero per hanc auth.res dotales que ſeruari poſſunt,non poſſunt alienari,niſi cum ſolemnitate hic poſita. De hoc plene dicebam in l.j.ſolu.mat.vbi gl.[illegible] dicere ſimpliciter,quod res dotalis alienari non poſſit,non [illegible] dicit de qua re dotali,huic aut.contradicit text.qui dicit,[illegible] immobile,ꝛc. Sed certe verbum illud nō eſt in corpore, [illegible] ſuper verbo,immobile,ꝛ verum dicit,tene menti.

LEX XXII.

a **Si mulier perfecte.** a Mulier,que [illegible]do cauit poſt bi[illegible]nium,non iuuatur Uelleiano.h.d. ¶ Not.tex.ibi, nihil [illegible]

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

pꝛeiudicare,⁊c. No.tex.ibi,ad aliud quod queritur,an mulier poſ-
ſit renuntiare Velleiano. De quo dicam ſtatim j.eo.l.fi. Sequitur
authen.ſi qua mulier,quam bene no.⁊c.

ADDITIO.

ALEX. ¶Si mulier. Et ad hanc l.vide no.per Bal.in authen.
ſi qua mulier.in fi.j.eo.
P.PAV.P. ¶Si mulier. Circa iſtam materiam vide Alexand.in
apoſtil.in l.ſi liqueat.C.de inoffi.dona. Item limita diſpoſitionem
huius auth.in caſu legis de die.§.qui mulierem.⁊ ibi ponit Alex.
ff.qui ſatiſd.cog. Item an poſſit huic auth.renuntiari,⁊ de quibuſ-
dam alijs in materia,vide Pau.de Caſt.conſi.ccxix.

AVTHENT.

1 ☞Mulier an viro contrahente poſſit hodie renuntiare iuri hy-
pothece.
2 Si maritus,⁊ vxoꝛ in eodem inſtrumento ſe obligant tanquam
duo rei,an valeat.
3 Si mulier in inſtrumento confiteatur pecuniam in ſui vtilitatem
conuerſam,an pꝛobetur hoc verum,⁊ quid ſi iurauit.⁊ nu.4.

SI qua mulier. Quero pꝛimo, quomo-
do ſe habeat hec auth.
ad l.C.quidam dicebāt quod coꝛrigit totam materiam
Velleiani,ſcilicet,quod mulier ſit hodie indiſtincte ipſo
iure tuta Velleiano, ſi peruenit in eius vtilitatem effectualiter te-
netur.Gloſſ.noſtra ⁊ doct.dicebant contrarium,ſed iſta auth.coꝛ-
rigit tantum, quando contrahit cum viro ſuo,vel pꝛo eo ſeſe obli-
gat.¶Quero,dicitur hic. Creditur inſtrumento,quomodo intel-
ligatur. Reſpond.de omni contractu,vt l.j.ff.ſi cert.pet. Ita ſentit
1 gloſſ.noſtra in coꝛpoꝛe. ¶Quero, † dicitur hic,conſentiat,vtrum
hodie viro contrahente mulier poſſit renuntiare iuri hypothece.
hic videtur tex.quod non, ⁊ ſic erit coꝛrecta l.iubemus indiſtincte,
quod videtur tenere Jacob.de Aret.ſi maritus obligat res ſuas,
⁊ illi obligationi conſentiat,⁊ renuntiat iuri hypothecarum. Nam
per tale pactum ſeu renuntiationem obligatur mulier non petere,
quia etiam pacta liberatoꝛia habent in ſe obligationem , vt ff.de
pact.l.ſi vnus.§.pactus ne peteret.⁊ l.vbi pactum.de tranſac.Sed
mulier indiſtincte non poteſt obligari pꝛo viro, ergo, ⁊c. Et ſi vir
non obligaret bona ſua ſed mulier renūtiaret iuri hypothecarum
2 valeret,⁊ remaneret l.iubemus,incoꝛrecta,ſecundū eum.¶†Que-
ro,maritus ⁊ vxoꝛ in eo.inſtrumento obligant ſe tanquam duo
rei,an valeat? Doct.noſtri dicunt quod non,per hanc authen.niſi
quatenus appareat pecuniam conuerſam in vtilitatem mulieris.
3 ¶Quero vtrum † ad hoc pꝛobandum ſufficiat confeſſio mulie-
ris facta in inſtrumēto, qua confitetur pecuniam in ſui vtilitatem
conuerſam? puto quod non, quia eadem facilitate hoc confitere-
tur,qua renuntiat,⁊ hoc volunt iſte text.qui dicit manifeſte pꝛobe-
4 tur,⁊c. ¶†Quero, quid ſi fuerit iuratum de iure noſtro? non va-
let, vt l.non dubium.ſ.de legibus. De iure canonico ſecus,vt ex-
tra de iureiur.c.cum contingat.

LEX XXIII.

ANtique. Mulier que pꝛetium confeſſa eſt rece-
piſſe in inſtrumento publico , vt inter-
cedat,vel in veritate recepit,velleia.non iuuatur.h.d.

ALIA LECTVRA.

2 ☞Confeſſioni mulieris in inſtrumento appoſite, non ſtatur,niſi
inſtrumentum haberet ſolennitates,de quibus hic.
3 Creditoꝛ quādo videatur excludi Velleiano,ſi mulier excluditur.

ANtique. Si mulier pꝛo interceſſione pꝛetium
receperit, ceſſat beneficium Velleia-
ni, quo ipſa iuuatur non autem beneficium,quo credi-
toꝛi actio reſtituitur, hoc dicit. ¶Not.pꝛimum caſum,
1 in quo ceſſat velleianum. † Secundo not.caſum, in quo quis non
poteſt venire contra contenta in inſtrumento publico , hic enim
eſt pꝛeſumptio iuris, ⁊ de iure, contra quam non admittitur pꝛo-
batio in contrarium , quod apparet ex text.qui dicit omnimodo,
quaſi dicat,non obſtante aliquo,quare poſſet in contrarium pꝛo-
bare,niſi pꝛobaretur per cōfeſſionem partis, vt in authen.ſed iam
neceſſe.C.de don.ante nup.Et hoc declaraui tibi ſ.plus.val.quod
ag.l.j. Et que ſit ratio in hoc caſu. Gloſſ.aſſignat duas rationes.
Vide eam,⁊ not.quia poteſt valere ad multa,non tamen putarem
iſtas rationes extendendas vltra caſum iſtius legis ſecūdum doc.
2 ¶Not.quod ſi inſtrumentum non ita ſit ſolenniter factum, † vt
hic dicitur,confeſſioni mulieris non ſtatur,niſi aliter pꝛobetur ipſam
recepiſſe pecuniam. quod eſt notandum. Facit ad ea, que dixi in
3 authen.ſi qua mulier.ſ.eod. ¶ † Not. quod in omnibus caſibus
in quibus mulier excluditur a Velleiano, non per hoc videtur ex-
cludi creditoꝛ, quin habeat remedium velleiani inſtitutoꝛium, vel
reſtitutoꝛium,vt hic in verſic.ſed ſi minus, ⁊ ideo licet mulier Vel-
leiano renunciet non tamen videtur renuntiare creditoꝛ,⁊ ideo ſis
cautus quod ſi mulier pꝛomittit animo nouandi, ſicut mulier re-
nunciat Velleiano,ita ⁊ creditoꝛ.

a §. Ne autem. [a] Iſte eſt ſingularis caſus quem per-
petuo tene mēti.bꝛeuiter dicit.¶Mu-
lier intercedendo , ipſo iure non obligatur, niſi contractus in ſcri-
b ptis celebꝛetur,⁊ a tribus teſtibus [b], ſubſignetur.h.d.

ADDITIONES.

a ¶Ne autem. Vide Iaſ.in l.ſciendum.ff.de verbo.oblig.an locum
habeat vbi eſt iuramentum.Et tenet quod non.
b ALEX. ¶Tribus teſtibus. Dicit tamen ſingulariter Bald.in
l.j.ſ.eod.quod quia hoc de conſuetudine eſt,que facit valere,⁊ ſa-
tis eſt, quod tabellio ſcribat nomina teſtium, dicit etiam quod de
cōſuetudine eſt quod ſufficiant duo teſtes,quod idem no.in auth.
ſed nouo iure.in fi.ſi cer.pet.⁊ quod dixi in l.de quibus.de legibus.

§. Ne autem. Iſte §.eſt ſingularis, ⁊ bꝛeuiter.h.d.
Mulier intercedendo ipſo iure non
obligatur, niſi interueniat inſtrumētum publicum tribus teſtibus
ſignatum,quo caſu velleiano non iuuatur. ¶Not.caſum mirabi-
lem, quia ſi mulier intercederet extra iſtam ſolennitatem, non te-
neretur,etiam ſi renūtiaſſet Velleiano,quia hoc caſu Velleianum
nō habet locum niſi iuraſſet,⁊ hoc de iure canonico,vt c.cum con-
tingat. extra de iureiur. Vltimo ſcias quod pꝛo intellectu iſtius
auth.fuerunt due opi.inter Bul.⁊ Mar.tene pꝛimam.

LEX XXIIII.

VEterum. Mulier intercedendo pꝛo libertate,non
iuuatur Velleiano.hoc dicit.

LEX XXV.

2 ☞Mulier quando poſſit Velleiano renuntiare.
3 Mulier ea fragilitate, qua inducitur ad obligandum eadem in-
ducitur ad renuntiandum.
5 Mulier renuntians debet certioꝛari.

GEneraliter. [a] Mulier intercedēdo pꝛo do-
te Velleiano non iuuatur.h.d.
1 ¶ Querit gloſſ.in quibus caſibus ceſſat Velleianum.
Gloſſ.ponit ſex.⁊ de his ponit verſus,addit gloſſ.duos
2 alios caſus. ¶Querit circa iſtam gl.vtrum hoc ſit verum † quod
b mulier poſſit renuntiare Velleiano [b]. Gloſſ.hic ſimpliciter tenet
quod ſic,per l.fi.§.pe.ff.eo.⁊ tenent ita communiter aduocati.Ve-
c ritas eſt iſta.Aut mulier ſe obligat pꝛo marito,⁊ tūc ipſo iure [c] non
tenetur,vt ſ.eo.aut.ſi qua mulier.ideo renuntiatio Velleiani nihil
operatur. Aut intercedit pꝛo alio, ⁊ tunc aut ſine ſcriptis, ⁊ ſine
d ſubſcriptione [d] trium teſtium,⁊ tunc indiſtincte ipſo iure non tene-
tur.⁊ renūciatio Velleiani nihil operatur,vt l.antique.§.fi.ſ.eo.Si
vero intercedat in ſcriptis ⁊ cum ſolennitate poſita in d.l.antique.
tunc dico,aut renuntiat Velleiano in cauſa,in qua ipſa neceſſario
obligatur,⁊ valet renunciatio,vt in auth.matri,⁊ aue.Aut alias
renunciat,⁊ tunc ſi quidem hec renunciatio fit in iudicio, ⁊ valet,
vt l.fi.§.pe.ff.eo.Aut fit extra iudicium,⁊ tunc ſi quidem poſt bien-
nium valet,vt ſ.eo.l.ſi mulier.in fin.Aut intra biennium ⁊ non va-
3 let, quia eadem fragilitate qua obligatur , eadem fragilitate re-
nunciat Velleiano,vt l.ſi mulier.in pꝛinci.ſ.eod.⁊ l.doli exceptio.
verſi.diuerſum.ff.de nouat.a ſimili,ſicut dicimus in renunciatione
beneficij reſtitutionis in integ.vt vidiſtis not.ſ.de in integ.reſti.l.ſi
intra.⁊ l.ſi iudex circumuento.ff.de mino.[c] ⁊c.

ADDITIONES.

a P.PAV.P. ¶Generaliter. Vide omnino de materia huius leg.
Alex.in l.repudiandum.ff.de acq.he.⁊ inquantum dicit.tex.ꝙ mu-
lier poteſt expelli propter non ſolutam dotem, vide Alexā.conſi.
cxlv.vbi etiā dicit ꝙ ſi iniuſte expellat̃, debet ſibi recōſignari dos.
b ¶Pꝛo concoꝛdia. Renūciare Velleiano. Aduerte qd Velleiano
renunciari non poteſt,per mulierem cui competit illud beneficiū.
Ita Bar.in l.ſi mulier.§.ſi mulier.ff.ad Velleia. contrarium videt̃
voluiſſe in hac l.generaliter.Tu dic,debet intelligi in alijs locis ſe-
cundum diſtinctionez,de qua per eum in hac l.generaliter. Ita vi-
detur ſoluere Panoꝛ.in c.ſi diligenti.de fo. compe. qui etiam dat
aliam ſolutionem an fuerit certioꝛata,⁊ valet,alias non, vel etiam
cum iuramento,vt in c.cum contingat.de iureiu.Adde alias limi-
tationes de quib.per d.Alex.in l.ſciendum. ff.de ver.obli. Item ꝙ
poſt iuramentum renunciet beneficio noue conſtitutionis,quo tu-
ta eſt ipſo iure,vt per Bal.poſt gl.in l.j.in fi.C.ne vxoꝛ pꝛo marito.
¶Renūciare velleiano.Vtrum mulier poſſit renunciare Velleia-
no,vide no.per doc.in l.ſciendum.de ver.obl.Adde quod dixi poſt
Bar.in l.fi.§.pe.ff.eo.⁊ no.d.Anto.in c.ſi diligenti.de foꝛ. compe.⁊
Bar.in l.ſi quis in conſcribendo.ſ.de pac.Adde tamen fin.quod
licet mulier renunciauerit cum iuramento Velleiano , nihilomi-
nus non intelligitur renunciaſſe noue cōſtitutioni , que mulierem
ipſo iure releuat.de quo in auth.vt nul.iud.§.ſed illud.ver.ita no.
voluit Bart.in l.j.ne vxoꝛ pꝛo ma. Et de hoc an valeat renuncia-
tio,vide Bal.in l.j.ſ.eo.Et an requiratur certioꝛatio Bald. quod
non.in l.ſi mulier.ſ.eo.ſed Jo.And.in c.cum cauſam.de emp.⁊ vē.
tenet quod requiratur.allē.gl.in l.fi.§.pe.ff.eo ⁊ ibi per gl.an pꝛeſu-
matur certioꝛatio.Ad quod vide quod ſcripſi i l.ij.j.de reſcin.ven.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Et pꝛedicta intelligit Jo.And.etiam ſi iurauerit,ſed do.Ant.in d. c.cum cõtingat.dicit quod ſi interueniat iuramentū tamen pꝛeſumitur certioꝛatio, vide Bar.in l.ſi quis pꝛo eo.in v.mẽbꝛo,de fideiuſ. ¶ Adde quod Bal.fere in omnib.ſuis conſilijs,vbi de hoc loquitur,tenet ꝙ requirat̃ certioꝛatio,de quo vide in aut.ſacramẽta puberū.ſ.ſi aduer.ven. IOAN. FRANC. RVER. ADDE Abb.in c.ſi diligenti.de fo.cõpe.ꝛ Ale.in l.ſciendum.ſ.de ver.obli.

c POMA. ¶ Ipſo iure. Uide Pan.conſi.xliij.in pꝛin.vol.j.ꝛ Bal. xciij.in v.parte.Soc.lxviij.in verſi.pꝛobatur autem.

b P. PAV. P. ¶ Subſcriptione.Sed hodie non requirit̃ talis ſubſcriptio teſtiū pꝛopter generalẽ conſuetudinẽ que habet quod in talib.inſtrumentis non ponuntur niſi duo teſtes,ex quo talis conſuetudo eſt notoꝛia nõ eſt quod pꝛobetur ſed ſufficit eam allegare. Iſta tria ſingulariter dicit Bal.in l.j.ante finẽ in verſi.ſed hic quero,ſ.eo. Et pꝛimū ſequitur etiã Paul.de Caſt.in lege antique.poſt mediū.ſ.eo. An autẽ poſſit renuntiari beneficio dictarū conſtitutionum cum iuramento.Bald.in l.decurionatus.C.de decur.lib.x. tenet quod non,ſed Paul.de Caſt.in iſtis legib.tenet contrarium.

e ALEX. ¶ ff.de minoꝛi. Per Angel.ꝛ Imol.in l.in repudianda. ff.de acquir.here.

ALIA LECTVRA.

Generaliter. Mulier intercedẽs pꝛo dote, non iuuatur velleia.h.d.

4 † Querit gl.quot ſunt caſus, in quib. Uellelanū ceſſat. Dic vt in ea,inter ceteros caſus gl.ponit vnū ſi renunciaret Uelleiano.Bꝛeuiter veritas eſt iſta,quandoq3 mulier intercedit pꝛo viro, tũc renũtiatio Uelleiani nil releuat quare ipſo iure eſt tuta,vt in aut.ſi qua mulier.ſ.eo.l.antique.in fi.ſ.eo. ¶ Aut intercedit pꝛo alio, ꝛ per publicum inſtrumentū, ꝛ tunc renuntiatio valeret ſecundū gl.nec auderem dicere contrariū pꝛopter conſuetudinem.De iure tamen videtur diſtingui.Aut renuntiat coꝛã iu‑

a dice,ꝛ valet[a], vt l.fi.§.pe.ff.e.Aut extra iudiciū,ꝛ tunc aut ex interuallo poſt bienniū,ꝛ valet,vt in l.ſi qua mulier.ſ.e. Aut in ipſo inſtrumento,vel intra bienniū,ꝛ tunc renuntiatio non valet, quia ea facilitate,qua intercedit ea.renũtiat,vt ſ.eo.l.ſi qua mulier,ꝛ l.doli exceptio.ver.diuerſum.de noua. Facit ꝙ no.in ſimili.ſ.de in integ. reſtit.l.ſi intra.ꝛ ff.de mino.l.ſi iudex circunuento,ꝛ hoc in muliere, creditoꝛem autem inquantū velleia.facit pꝛo eo.ꝙ inſtituit,vel reſtituit, puto poſſe renũtiare indiſtincte per clauſulam generalem.

5 l.ſi quis in conſcribendo.ſ.de pact. Dicit † tamen gl.in l.fi.§.pen.

b ff.eo.ꝙ intelligitur ꝙ mulier debet certioꝛari[b],quia renuntiare nõ poteſt ei ꝙ ſibi competere ignoꝛat, vt l.mater.de inoffic.teſta.ſed quero, quid ſi in vno inſtrumento fuit certioꝛata poſtea in alijs non,an ſufficiat pꝛecedens certioꝛatio,videtur quod ſic,arg.l.item veniunt.§.a quo.ff.de pet.here.ꝛ de vſu.l.ſi quis ſtip.in fi.

ADDITIONES.

a ¶ Ualet.Adde quod contra hoc dictum videtur tenere Are.in c. ſi diligenti.extra de fo.compe.quem vide per te.

b ¶ Certioꝛari.Adde quod quando interuenit iuramentum pꝛeſumitur certioꝛata. Ita Archi.in c.ij.de iureiur.lib.vj.refert ꝛ ſequitur dom.Franciſ.de Aret.in d.c.ſi diligenti.ſ.in alia apoſtil.deducto.de foꝛo compet.

a De non numerata pecunia[a]. Rubr. XXX.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ Pecunia. Circa materiam huius exceptionis, an intra biennium ſit oꝛta naturalis, ꝛ ciuilis, an ciuilis ſola,ꝛ an de iure canonico idem ſit quod de iure ciuili,vt ſolū poſſit intra biennium opponi, vide Iaſ.late in l.cum quis.C.de iur.ꝛ fact.ignoꝛan. Itẽ not.quod de equitate canonica iſta exceptio poteſt perpetuo opponi.Dy.in c.locupletari.de reg.iur.in vj. Inno.in c.quia plerique.de immu.ecc. Ang.conſi.lvj.ꝛ Ro.conſi.lxv.alias xliij.melius Ang.conſi.cxlix.incip.do.Ang.ꝛ conſi.cl.Bolog.in addi.ad conſi. xcvij.Joan.de Ana. Item circa iſtam materiã,ſi confiterer me habuiſſe ꝛ habere a Titio centum mutuo pꝛopter verbum habuiſſe, an poſſit oppo.exceptio non nu.pec.vide Ro.ſing.dclxviij.incip.tu ſcis quod cõfeſſiom. Item an poſſit renuntiari huic exceptioni vide Bar.ꝛ quod ibi addidi.in l.ſi ex cautione.in fi.ſ.eo. Item quod iſta exceptio non nu.pec.non habeat locum niſi in contractu mutui,ꝛ dotis,vide Alex.conſil.cccxxiij. Item quod poſt biennium creditoꝛ agere poſſit ex capite vere numerationis vide do.Franci. Cur.conſi.lxxxvj. Not.tamen quod ſi poſt biennium debitoꝛ vellet aſſumere in ſe onus pꝛobandi pec.non fuiſſe nu.debet admitti Bl. eit Inſtit.de liter.obli.in pꝛin.in ver.obligetur,ꝛ Ang.circa fi.Bal. in l.illicitas.per illum tex.ff.de offic.pꝛeſi.ꝛ licet ipſe Bal.in l.ſi non ſingulari.in iij.opp.C.ſi cer.pet.videatur velle cõtrarium,ꝛ in l.ſub ſpecie.C.de poſtu.tamen non eſt ſibi contrarius pꝛout ipſemet ſe declarat in l.j.C.de confeſ.eandem ſententiam ſentit Bart.in d.l.ſi ex cautione.in diſcurſu.Pan.in c.ſi cautio,ꝛ clarius.in c.fi.de ſolutio,in vltima queſtione.Ang.conſi.cl.alias.cxlviij.incip.do.Angel. Ro.conſil.xliij.incip.ex ſ.narrato themate.Et pꝛedictam concoꝛdiam Bal.ponit Bolog.in addit.ad conſi.do.Jo.Ana.conſi.xcvij. incip.iudicio meo pꝛeſens conſultatio, ꝛ illam negatiuã pecuniam non fuiſſe numeratam poterit pꝛobare duob.mod.pꝛimo ſi pꝛobetur tempoꝛe cõtractus non fuiſſe pec.nu.ꝙ illa confeſſio habuiſſe, ꝛ recepiſſe intelligitur tempoꝛe contractus, alias ſequeretur ꝙ d. nega.nũquam poſſet pꝛobari,cum non ſit coarctata. Doctrina eſt Bart.in l.certi condictio.§.ſi numos.ff.ſi cer.pet.ꝛ in l.ita ſtipulatus. §.Chꝛyſogonus.de verb.obli.ꝛ in l.poſt dotem.in j.q.ſol.mat. Secundus modus eſt per confeſſionem partis.ſecundum glo.in l. in contractib.in pꝛin.j.eo.Pan.in d.c.ſi cautio.in vlti.opp.Ang.in d.conſil.cl. Item ad idem ꝙ lapſo biennio poſſit debitoꝛ confeſſus aſſumere in ſe onus pꝛobandi,vide Alex.conſi.cccj. Item limita de iſta exceptione non numerate pecunie in mutuo, ꝛ in alijs contractibus.ꝛ ꝙ lapſo biennio poſſit ſuccurrere debitoꝛi, ꝛ plura notabilia,vide per Feli.in d.c.ſi cautio.de fi.inſtru.vbi ponit ſex limitationes ad regulam huius tituli. Item quomodo poſt bienniū poſſit opponi,vide Bolog.in additionib.cõſi.xcvij.Jo.de Ana. Item quid ſi fieret cõfeſſio ex cauſa mutui iam facti aliquo certo tempoꝛe elapſo,vide Soc.no.in l.ij.§.appellata.ff.ſi cer.pet.Barb.in c.fi.extra de ſolutio.an poſt biennium poſſit opponi exceptio doli,ꝛ quedam alia ibi in materia. Item quod in duob.caſib.poſſit perpetuo opponi,vide Soci.in l.qui pecuniam.in j.notab.ff.ſi cert.pet. de regula ſex limitationes vide per Iaſ.in d.l.qui pecuniã. per eundem in l.ij.§.fi.eo.tit.ꝛ in d.l.qui pecuniam.ponit etiam exceptio competit,quando cõfeſſio fuit ſine ſcriptis,ꝛ quando contra confeſſionẽ adeſt pꝛomiſſio. Item inquãtum Iaſ.in d.l.qui pecuniã.ponit illam limitationẽ quando confeſſio eſt geminata, etiam Abb.in d.c.ſi cautio.ad fi.licet Fel.ibi videatur impugnare, ꝛ contrariū tenet Pet.de Bella per.ꝛ videtur tranſire Sali.in d.l. in contractib.§.ſed quoniam.j.iſto titulo vbi gl.tenet iſtam fallentiam.Et cum ea tenet Bal.ꝛ tranſeunt alij.Et dicit Sali.ꝙ iſta eſt communis. Pau.tamen de Caſt.ibi dicit ꝙ pꝛima ſolutio gl.ſuper qua fundatur hec limitatio, eſt truſa,ꝛ aliter intelligit illum text. Uide Fel.in d.c.ſi cautio.ver.fallit vltimo,qui tenet pꝛedictam falſitatem.licet poſtea.j.in materia exceptionis non numerate pecunie,in v.fallẽtia,videatur impugnare,ꝛ cū pꝛedicta fallentia, videtur tenere Alex.in l.ſi duo patroni. §.Marcellus.poſt pꝛincipiū. ff.de iureiur.Cur.in verbo, geminato.in repertoꝛio ſuo,vide ad intellectum.d.l.in contractib.ꝛ dictas limitationes Soc.in l.j.ff.ſolu. mat. Item dictam limitationẽ tenet etiam Are.poſt Ro.in l.gen. de acqui.her.in l.ita ſtipulatus.§.Chꝛyſogonus. Item quod exceptio non nu.pec.poſſit opponi poſt concluſionẽ in cauſa, vide per Bal.de Ubal.in tract.de pac.vbi etiam alia in materia. An autem poſt biennium ſuccurratur per iudicis officium, vide Curt.in ſingularibus,nu.xxix.cum recollectis ſuis ſuper j.Codicis.

LEX I.

Si pecuniam. Etiam ſi incidenter queritur de debito, creditoꝛi incumbit onus pꝛobãdi pecuniam numeratam. Pꝛima loquitur quãdo agitur pignoꝛatitia per debitoꝛem contra creditoꝛẽ. Secunda loquitur quando agitur hypothecaria per creditoꝛem contra debitoꝛem. Secunda ibi,eademque. Item pꝛima ſubdiuiditur,quia pꝛima loquitur quid habet facere actoꝛ tam in foꝛmando petitionem quã in pꝛobando. Secunda loquitur quid habet facere reus tam in foꝛmando petitionem,quam etiam in pꝛobando. Secunda ibi,nam intentio. Iſtam leg.habetis de verbo ad verbum.j.ſi pig. com.nu.ſecu.non fue.l.j. ¶ Quero qua actione agebatur hic.dic vt in gl.ſcilicet pignoꝛatitia pꝛopter rem. ¶ Quero quid ſi agatur actio.in rem an poſſit obijci exceptio dominij? gl.tangit hic,ꝛ d. pig.actio.l.nec creditoꝛ.ꝛ ff.commo.l.ita vt ſi fur.

ALIA LECTVRA.

Si pecuniam. Siue incidenter,ſiue pꝛincipaliter, queratur de debito,debet pꝛobare pecuniã numeratã creditoꝛ. Pꝛima loquitur quando agitur pignoꝛatitia contra creditoꝛem. Secundo quando creditoꝛ agit hypothecaria contra debitoꝛem vel in rem. Secunda ibi,eademq3. Item pꝛima ſubdiuiditur,quia pꝛima loquitur qualiter debeat foꝛmari libellus, ꝛ quid ſit pꝛobandum ex parte rei de pignoꝛe excipiente,ſecunda ibi, nam intentio. In terminis pone caſum in debitoꝛe agente pignoꝛatitia, qui debet in libello narrare ſe pꝛomiſiſſe Titio centū, ſub ſpe future numerationis,ꝛ numerationẽ ſecutã non eſſe,ꝛ ſe ob hoc pignus tradidiſſe,ꝙ petit ſibi reſtitui,ꝛ ſi querat̃ quid debet ꝓbare iſte actoꝛ, reſpõdetur quod ſufficit ſi pꝛobet ſe pignus tradidiſſe,h.d.pꝛimo.

§. Nam intentio. In quo ſic foꝛma caſum. Inſtat querens,ſi ſolum pignus datum pꝛobabo, creditoꝛ obtinebit illud tãquam ſibi obligatum.

Reſpond

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN